

Мъжнотиитѣ, свързани съ издаването на вестника, не се изчерпваха само съ прѣчкитѣ по добиването на ферманъ. Истинскитѣ мъжнотии започваха следъ това. Печатътъ се контролираше отъ специално бюро по печата въ Цариградъ. Този контролъ, обаче, наподобяваше строгата цензура, която е била упражнявана въ срѣднитѣ вѣкове въ Западна Европа. Като цензори се подвизаваха повечето българи и гърци, които често пѣти се престараваха, въ желанието си да угодишатъ предъ турцитѣ. Печатътъ не само нѣмаше право да критикува правителствениѣ мѣроприятия, да излага страданията и тежненията на българското население, но и да прави случайни загатвания за по-добро третиране на населението въ чужди страни. Отъ настроението на управници или цензори зависѣше да се инкриминиратъ статии съ най-невинно съдържание. За такива статии вестницитѣ се конфискуваха, а редакторитѣ арестуваха, заточваха и глобяваха. Н. Начовъ, който изучвалъ епохата преди освобождението, пише: „Редакторитѣ много страдали отъ турската цензура: тѣ често били влачени по полицейскитѣ участъци и въ писалището на печата да даватъ обяснение за напечатени и най-невинни статии и дописки и бивали глобявани, арестуван, дори и биени, отнимали имъ правото да бждатъ за напредъ редактори и издатели, вестницитѣ имъ конфискували, или пѣкъ спирали за нѣкое време, или най-сетне, за винаги и печатницитѣ имъ затваряли. Да! Цѣлъ подвигъ било да бждешъ редакторъ на български вестникъ въ Цариградъ“¹⁾. На такъвъ строгъ режимъ се подлагаха не само излизашитѣ въ Турция вестници, но и внасянитѣ отъ чужбина. Една голѣма частъ отъ българскитѣ периодични издания, както е известно, се печаташе и издаваше въ чужбина, главно въ Ромъния. При вноса на тия периодични издания се упражняваше извънредно строгъ контролъ. Най-своеволно се конфискуваха книги и периодични издания съ най-невинно съдържание. Материята по третирането на печата и вноса на печатни произведения отъ чужбина не бѣ уредена, затоа инкриминирането на съдържанието ставаше съвършено произволно и по личното усмотрение на цензоритѣ. Революционнитѣ вестници се внасяха по нелегаленъ начинъ.

До 60-тѣ години на XIX-ия вѣкъ турското правителство не си служеше съ други срѣдства за намаляване влиянието и пропагандата на вредния му печатъ, освенъ чрезъ грубо подтискане и жестоко преследване. Едва по това време се явиха нѣкои по-просвѣтени елементи, съ по-напредничави идеи и схващания, които разбраха безполезността, дори вредата, отъ този начинъ на действие и поискаха да се тури край на съществуващитѣ методи, да се прокаратъ известни реформи

¹⁾ Цариградъ, като културенъ центъръ на българитѣ до 1877 година, Сб. Б. А. Н., кн. XIX, стр. 168.